

با محوریت کرونا برگزار شد

اولین همایش مجازی و هجدهمین کنگره کشوری ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران

اولین همایش مجازی و هجدهمین کنگره کشوری ارتقاء کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران به همت انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی ایران در تاریخ ۱ تا ۵ شهریور ماه ۱۴۰۰ به صورت مجازی برگزار شد. دسترسی مردم به خدمات آزمایشگاهی و بهبود کیفیت خدمات در دوران شیوع کرونا بیش از پیش نمایان شده است و ارتقای این مراکز نیازمند همفکری بیشتری است و باید هر کسی در جایگاهش نظام آزمایشگاهی را پیش ببرد. علی رغم وجود مشکلات فراوان در شرایط همه گیری کرونا، برنامه ریزی مناسبی برای برگزاری هجدهمین کنگره علوم آزمایشگاهی و تشخیص پزشکی ایران بصورت مجازی انجام شد. در این همایش پنج روزه از خانواده‌های شهدای علوم آزمایشگاه که بر اثر کرونا جان باختند، تجلیل شد. سیدرضا بنی هاشمی مدیر تحقیق و توسعه و عضو هیئت علمی موسسه رازی، علی هرندی استاد و محقق برجسته بین المللی در حوزه ایمونولوژی، علیرضا رنجبر، رئیس انستیتو پژوهشی آلرژي و ایمونولوژی اینترنشنال و اکبر فتوحی استاد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران در افتتاحیه اولین همایش مجازی و هجدهمین کنگره کشوری ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی حضور داشتند. واکسن کووید ۱۹: حقایق تا شایعات، واکسن کووید ۱۹: مزایا و چالش‌ها، تاثیرات واکسن و اثر سویه های ویروسی، رویکردهای جهانی در تحقیق و توسعه واکسن کووید ۱۹ از جمله عناوین سخنرانی این همایش بود.

سلامت محسوب می‌شوند. به خصوص در دو سال اخیر و در تشخیص کووید ۱۹، آزمایشگاه‌ها نقش کلیدی داشتند. دکتر شهروز همتی تصریح کرد: راه اندازی بیش از ۴۰۰ آزمایشگاه برای تشخیص بیماری کرونا با هدف رفع نیاز

اولین همایش مجازی و هجدهمین همایش کشوری ارتقا کیفی خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران از فعالیت بیش از ۴۰۰ آزمایشگاه تشخیص کووید ۱۹ در کشور خبر داد و گفت: در ارائه خدمات تشخیصی به عنوان ارکان نظام

بررسی مباحث کرونایی در سه حوزه

رئیس انجمن کنگره ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی با بیان اینکه به دلیل پاندمی کرونا ناچار به برگزاری این کنگره به شکل مجازی شدند، افزود: کنگره ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی در سال ۸۹ پایه‌گذاری شد و در اصل ۲۷ پنل سخنرانی به همراه تعداد زیادی کارگاه داشت.

دکتر امیرحسین زرنانی گفت: در این کنگره مباحث ویژگی کرونا در سه حوزه معیارهای تشخیص بیماری کرونا، واکسیناسیون و پیشگیری از کرونا مورد بررسی قرار گرفت.

فعالیت بیش از ۴۰۰ آزمایشگاه تشخیص کووید ۱۹ در کشور

به گزارش ماهنامه تشخیص آزمایشگاهی، رئیس انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی و تشخیص پزشکی ایران در

اختلافات صنفی را کم و استانداردها را درست نهادینه کند.

علویان با اعلام آمادگی برای کمک به ارتقای نظام سلامت تصریح کرد: کشورهای منطقه به امکانات، دانش و نیروی انسانی آزمایشگاه‌های ما و سایر مراکز درمانی و بهداشتی غبطه می‌خورند؛ از این رو آزمایشگاه‌ها باید در اولویت‌های کار قرار گیرند. ما امیدواریم در دوره جدید وزارت بهداشت با درک مشکلات حوزه‌های مختلف، این مراکز و سایر نهادهای مربوطه مورد توجه بیشتری قرار گیرند.

وی تصریح کرد: کشور شرایط سختی را سپری می‌کند و هر روز بسیاری از هموطنانمان در کنارمان نیستند در حالی که برخی مرگ و میرهای کرونا با مداخله زودهنگام، قابل پیشگیری بود.

به گفته وی، دسترسی مردم به خدمات آزمایشگاهی و بهبود کیفیت خدمات در دوران شیوع کرونا بیش از پیش نمایان شد و در جهت ارتقای این مراکز، باید با هم همفکری کنیم و هر کسی در جایگاهش نظام آزمایشگاهی را پیش برد.

کشور همراه با شروع کرونا با تمام توان و ظرفیت وارد میدان عمل شدند و با تولید کیت‌های پی سی آر و تشخیص آنتی ژن بیماری کرونا و رفع نیاز کشور، شایستگی و کارایی خود را در معرض دید قرار دادند.

وی در پایان خاطرنشان کرد: علی‌رغم وجود مشکلات زیاد در شرایط همه‌گیری کرونا، برنامه ریزی مناسبی برای برگزاری هجدهمین کنگره علوم آزمایشگاهی و تشخیص پزشکی ایران به صورت مجازی انجام شد.

نیاز به بازبینی مجدد شبکه آزمایشگاهی کشور در دوره جدید وزارت بهداشت

رئیس هیات مدیره نظام پزشکی تهران نیز در این همایش تصریح کرد: شبکه آزمایشگاهی کشور نیاز به بازبینی مجدد و تشخیص به هنگام و فوری دارد.

سید مویذ علویان افزود: آزمایشگاه مرجع سلامت در سال ۸۶ تاسیس شد و تاکنون در راستای سیاست‌های نظام سلامت خوب حرکت کرده و توانسته

کشور و تشخیص آنتی ژن کووید ۱۹، کار بزرگی است و به شبکه بهداشت و درمان کمک می‌رساند.

شیوع کرونا و بروز مشکلات عدیده در اثر آن برای آزمایشگاه‌ها

دکتر همتی با بیان اینکه شیوع همه‌گیری کرونا، خدمات آزمایشگاه‌های پزشکی را تحت الشعاع قرار داده و با چالش‌های بسیاری رو برو کرده است افزود: کمبود کیت‌های مصرفی و ضروری، عدم واقعی بودن تعرفه‌ها، وضع قوانین و مقررات غیرکارشناسی و غیره را از مواردی می‌توان برشمرد که موجب نگرانی آزمایشگاه‌ها شده است. امیدواریم در بستر تعامل با آزمایشگاه‌ها، مشکلات این مراکز بزودی برطرف شود و ساختار آزمایشگاه‌ها در نظام سلامت توسط سیاست‌گذاران مورد توجه قرار گیرد.

رئیس انجمن علوم آزمایشگاهی ضمن یادآوری این نکته که همکاران علوم آزمایشگاهی بسیاری بر اثر ابتلا به کرونا جان خود را از دست دادند و یادشان در دلها زنده است، افزود: آزمایشگاه‌های

تشخیص است. با این حال توسعه، تأیید مقررات و ادغام بالینی آزمایش‌های تشخیصی که از این فناوری‌های جدید استفاده می‌کنند، چالش‌های قابل توجهی دارد.

مشکلات فناوری poct

حمزه لو متذکر شد: چالش مهمی که در ارتباط با آزمایش‌های بر بالین بیمار وجود دارد، عمدتاً مربوط به تضمین کیفیت است. آزمایش‌های بر بالین بیمار توسط کارکنان بالینی و نه افراد آموزش دیده آزمایشگاهی انجام می‌شود که می‌تواند منجر به خطاهای ناشی از عدم درک اهمیت کنترل کیفیت و شیوه‌های تضمین کیفیت شود. آزمایش‌های تشخیص بر بالین معمولاً گرانتر از آزمایش‌هایی است که در آزمایشگاه انجام می‌شود و برای اطمینان از کیفیت آزمایش و برآوردن الزامات اعتباربخشی به پشتیبانی قابل توجهی از آزمایشگاه نیازمند است.

وی درباره اینکه امکان تسریع در تشخیص چه بیماری‌های خطرناکی با این آزمایش‌ها فراهم می‌شود؟ گفت:

برحسب موقعیت بالینی ممکن است این آزمایشات در آنجا انجام شود که شامل بخش‌های اورژانس، اتاق عمل، کلینیک‌های سرپایی، بخش مراقبت‌های ویژه، نظارت بر بهداشت عمومی، دفاع زیستی و بیماری‌های عفونی در حال ظهور مثل همین بیماری کرونا است.

مسئول محور آزمایش‌های تشخیص بر بالین خاطرنشان کرد: اکنون عوامل متعددی، تقاضای استفاده از این آزمایش‌های سریع را تشدید می‌کنند: مانند شیوع روزافزون بیماری‌های عفونی در کشورهای در حال توسعه، افزایش بیماری‌های قلبی و دیابت و سرطان‌ها.

وی افزود: پیشرفت‌های تکنولوژیک در رابطه با توسعه دستگاه‌های پیشرفته، قادر است بسیاری از آزمایشات ساده و تخصصی را در طیف وسیعی از بیماری‌های عفونی مثل هپاتیت، ایدز، آزمایشات بیوشیمی و روتین آزمایشگاهی و حتی آزمایشات تشخیص مولکولی پیشرفته را انجام دهند. حمزه لو در ادامه گفت: هم‌اکنون آزمایش‌های در بالین، یکی از فعال‌ترین بخش‌ها در صنعت

آزمایش‌های تشخیص در بالین و تست‌های کووید سریع

مسئول محور آزمایش‌های تشخیص بر بالین هجدهمین کنگره کشوری ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران گفت: در صورتیکه تست سریع آنتی ژن کووید ۱۹ هدفمند و صحیح انجام نشود، می‌تواند نتیجه منفی کاذب زیادی داشته باشد.

غلامرضا حمزه لو افزود: آزمایش‌های بر بالین بیمار، اصطلاحاً به آزمایش‌هایی گفته می‌شود که در برهه‌ای از زمان، انجام شده و از نتیجه آن برای تصمیم‌گیری و انجام اقدامات مناسب استفاده می‌شود و در نهایت منجر به بهبود سلامتی می‌شود. به عبارتی آزمایشات طراحی شده برای استفاده در محل یا نزدیک محل که بیمار در آن قرار دارد، و نیازی به فضای اختصاصی دائمی نداشته و خارج از امکانات فیزیکی آزمایشگاه‌های بالینی انجام می‌شود.

وی تصریح کرد: مثال بارز آن آزمایش قندخون در بیمارستان یا توسط خود فرد دیابتی است البته مکان‌های زیادی

از این آزمایش‌ها برای طیف وسیعی از بیماری‌های عفونی به طور مثال در شیوع بیماری‌های واگیر مانند سل، HIV، مالاریا، بیماری‌های ویروسی، عفونت‌های گوارشی و شیوع ویروس‌های کرونا، سارس، ابولا، بیماری‌های نوپدید و بازپدید تحت شرایط کنترل شده‌ای می‌توان استفاده کرد.

حوزه لو تاکید کرد: در حال حاضر و همزمان با اپیدمی کرونا در کشور آزمایش سریع تشخیص آنتی ژن کووید در مدیریت کرونا استفاده می‌شود که البته به دلایلی که در بالا به آن اشاره شد و هم به دلیل اینکه حساسیت تشخیصی این آزمایشات در مقایسه با روش مولکولی، حدود ۸۰ درصد است و به زمان نمونه برداری و نحوه آن، بسیار وابسته است، تفسیر آزمایش و قضاوت در مورد ابتلا فرد را با چالش‌های زیادی مواجه می‌کند.

وی عنوان کرد: علی‌رغم اینکه استفاده از این آزمایش‌ها بیشتر در موارد علامت دار و افرادی که با بیماران تایید شده با تست PCR ارتباط نزدیک دارند توصیه شده است، مشاهده می‌کنیم که بعضاً در سایر موارد دیگر نیز استفاده می‌شود و یا اغلب از طرف مردم و برای موارد غیر ضروری و بعلت هزینه کم آن، درخواست می‌شود و نتایج منفی کاذبی را ایجاد می‌کند که نهایتاً ممکن است سلامتی فرد و افراد جامعه را به خطر بیندازد. از طرف دیگر نمونه برداری و انجام این آزمایش نیاز به شرایط ایمن از نظر فضای فیزیکی دارد و توسعه آن به مطب‌ها و سایر مکان‌ها، که شرایط ایمنی لازم را ندارند ممکن است باعث انتشار بیشتر بیماری نیز بشود.

وی در پاسخ به این پرسش که چشم‌انداز آتی این دسته آزمایش‌ها با توجه به پیشرفت‌هایی که در این حوزه اتفاق افتاده چگونه است، گفت: انقلاب تکنولوژی در یک دهه اخیر به خصوص در حوزه فناوری اطلاعات و تبادل اطلاعات

با تجهیزات پزشکی و پیشرفت‌های تکنولوژیک و توسعه دستگاه‌های پیشرفته، همچنین عوامل متعددی مانند شیوع روزافزون بیماری‌های عفونی در کشورهای در حال توسعه، افزایش بیماری‌های سبک زندگی مانند بیماری‌های قلبی و دیابت و سرطان‌ها، باعث شده است که روند عمومی انجام آزمایش‌ها به سمت انجام آزمایش‌های ساده‌ای سوق پیدا کند که نیازی به افراد حرفه‌ای برای انجام آزمایش ندارد و معمولاً خارج از فضای آزمایشگاهی قابل انجام است. وی اظهارداشت: البته یک چالش مهم برای استفاده موثر از آزمایش در بالین در بسیاری از کشورها، مقررات یا قوانین ناکافی است. در اکثر کشورها حتی کشورهای توسعه یافته در حال حاضر انتخاب دستگاه، توزیع، نگهداری، آموزش کاربر یا اعتبارسنجی نتایج را تنظیم و تحت کنترل نیستند و اغلب اوقات، متخصصان آزمایشگاه در استفاده از دستگاه‌های POCT در بیمارستان خود نظارت ندارند.

اهمیت ارزیابی کیفیت خارجی برای آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی

عضو هیئت مدیره انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی ایران درباره اهمیت ارزیابی کیفیت خارجی برای آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی گفت: دو بخش کنترل کیفیت QC و تضمین کیفیت QA دو بخش مهم در مدیریت جامع کیفیت TQM آزمایشگاه است که قادر است خطاها را آشکار ساخته و درستی نتایج آزمایش را تضمین کند.

دکتر علی شیرین افزود: برنامه ارزیابی کیفیت خارجی از طریق مقایسه بین آزمایشگاهی برای تعیین عملکرد آزمایشگاه‌ها در مورد آزمون‌ها یا اندازه‌گیری‌های خاص، و نیز پایش عملکرد مداوم آزمایشگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. مقایسه بین آزمایشگاهی با اهداف

متعددی به کار می‌روند و استفاده از آن‌ها در سطح بین‌المللی در حال گسترش است.

اهداف ارزیابی کیفیت خارجی

دکتر شیرین افزود: اهداف مهم ارزیابی کیفیت خارجی شامل ارزیابی عملکرد آزمایشگاه‌ها برای انجام آزمایش‌ها و پایش مستمر عملکرد آزمایشگاه‌ها، شناسایی مشکلات آزمایشگاه‌ها و انجام اقداماتی برای بهبود که به عنوان مثال می‌تواند مربوط به روش‌های اجرایی نامناسب، اندازه‌گیری، اثربخشی آموزش کارکنان و نظارت یا کالیبراسیون تجهیزات اشاره کرد. همچنین ایجاد اثربخشی و سازگاری روش‌های آزمایش، شناسایی تفاوت‌های بین آزمایشگاه، اعتمادسازی بیشتر برای گیرندگان خدمت ذینفعان آزمایشگاه، آموزش آزمایشگاه‌های مشارکت کننده بر پایه نتایج برنامه ارزیابی کیفیت خارجی، استفاده از نمونه‌های ارسالی توسط مجریان برنامه‌های ارزیابی کیفیت خارجی بعنوان ماده مرجع در شرایط خاص نیز از جمله اهداف ارزیابی کیفیت خارجی هستند.

وی در پایان گفت: هدف از مطرح شدن این محور طی سال‌های مختلف در هجدهمین کنگره کشوری ارتقا کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران و اهمیت ارزیابی کیفیت خارجی کاملاً روشن است، علاوه بر اهداف فوق، می‌توان به آن الزام قانونی اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز اضافه شود و علت طرح این محور در سال‌های متمادی نیز می‌تواند همین موارد ذکر شده باشد. در کنگره آتی رویکرد اصلی به برنامه هم‌گروه PGP و مهارت آزمایی PT و چگونگی استفاده از داده‌های ارزیابی کیفیت خارجی برای استقرار الزامات استانداردهای ملی و بین‌المللی مانند محاسبه عدم قطعیت اندازه‌گیری است.